

Środki stylistyczne

Powtórz poznane dotychczas środki stylistyczne i wykonaj poniższe zadania.

1. Uzupełnij:

- Zestawienie ze sobą dwóch członów na zasadzie podobieństwa, za pomocą wyrazów „jak”, „jakby” to ...
- Nadanie przedmiotom, zjawiskom lub pojęciom abstrakcyjnym cech istot żywych nazywamy ...
- Nadanie wyrazom znaczeń pieszczotliwych to ...
- Połączenie dwóch wyrazów o przeciwnym znaczeniu to ...
- Inaczej ożywienie nazywamy ...
- Bezpośredni zwrot do adresata to ...
- Takie zestawienie wyrazów, w którym nabierają one zupełnie innego znaczenia to...
- Zastąpienie nazwy osoby, przedmiotu, zjawiska jego rozbudowanym opisem, np. pies- najlepszy przyjaciel człowieka to ...
- Nowopowstały wyraz to...
- Wyołbrzymienie lub wzmocnienie cech, np. pies- psisko, nazywamy...
- Inaczej uosobienie -
- Wyrazy dźwiękonaśladowcze to inaczej
- Zgodność brzmieniowa wyrazów na końcu wersów nazywa się ...
- Pytanie, na które nie oczekujemy odpowiedzi nazywamy ...
- Wyraz, którego już nie używamy lub funkcjonuje w innym znaczeniu to ...
- Powtórzenie tego samego wyrazu na początku co najmniej dwóch kolejnych wersów to...
- Wyraz lub zwrot stosowany w celu złagodzenia dosadności znaczeniowej, np. zamiast kradnie – ma lepkie ręce to...

2. Dopasuj definicję do odpowiedniego pojęcia: ANAFORA, PORÓWNANIE, METAFORA, PYTANIE RETORYCZNE:

- A. Figura stylistyczna polegająca na określeniu własności przedmiotu lub zjawiska na zasadzie uwypokreślenia jego podobieństw z innym, często należącym do odrębnej kategorii poprzez zestawienie dwóch pojęć połączonych spójnikiem *jak*, *jakby*, *niby*.
- B. Figura retoryczna mająca postać pytania zadanego nie w celu uzyskania odpowiedzi (gdyż jest ona ogólnie znana bądź sugerowana przez kontekst),lecz służąca ożywieniu stylu i angażowaniu słuchacza do współtworzenia sensu komunikatu.
- C. Zabieg stylistyczny polegający na powtórzeniu tych samych słów albo zwrotów na początku zdania , wersu lub strofy.
- D. Figura stylistyczna ; wyrażenie ,którego elementy składowe wzajemnie modyfikują swoje znaczenie.

3. Z wyrazem *gwiazdy* ułóż:

- a. dwa porównania:
- b. dwie przenośnie:

4. Do poniższych wyrazów dopisz po 4 epitety:

- a. gwiazdy
- b. ciało

4. Z fragmentu wiersza K. K. Baczyńskiego wypisz po 2 przykłady różnych środków stylistycznych:

*Stojąc przed lustrem ciszy
Barbara z rękami u włosów
nalewa w szklane ciało
srebrne kropelki głosu.
I wtedy jak dzban –światłem
zapełnia się i szkląca*

*przejmuje w siebie gwiazdy
i biały pył miesiąca.
Przez ciała drżący pryzmat
w muzyce białych iskier
łasice się prześlizną
jak snu puszyste listki.*

- a. epitety -
- b. porównania -
- c. przenośnie (metafory) -

5. Rozpoznaj i nazwij środki stylistyczne:

a. <i>Twe oczy jak piękne świece</i> -	f. <i>Drzew płynące morze</i> -
b. <i>Wspólnych dążeń</i> -	g. <i>Miła moja dziewczyno</i> -
c. <i>Płonące łąki krwi</i> -	h. <i>Strugi jak z anielskiej strzechy</i> -
d. <i>Chłopcze mój drogi!</i> -	i. <i>Ile dywanów z ludzi porozpościerała</i> -
e. <i>Ziemię twardą</i> -	

6. Przyporządkuj fragmentowi utworu do środka stylistycznego:

ANAFORA, PYTANIE RETORYCZNE, PORÓWNANIE, APOSTROFA, METAFORA

A. „I znowu sobie zadaję pytanie :
Czy to jest przyjaźń ? Czy to jest kochanie ?”
(A. Mickiewicz „Niepewność”)	D. „Żem często dumiał nad mogiłą ludzi ,
Żem prawie nie znał rodzinnego domu,
Żem był jak pielgrzym ,co się w drodze trzdzi.”
(J. Słowacki „Hymn”)
B. „...śmiechu zdrowego jak źródłana woda”
(A. Ziemiański „modlitwa o śmiech”)	E. „odkarmili bochnem trwóg”
(K.K. Baczyński „Elegia o...”)
C. „Wielkieś mi uczyniła pustki w domu moim
Droga moja Orszulo tym niknieniem swoim ...”
(J.Kochanowski „Tren VIII”)	

7. Które z poniższych zwrotów zaliczamy do animizacji?

- a) długi rosna b) biały jak gołąb c) wiatr wieje d) budzą się wspomnienia e) podobni jak dwie krople wody

8. Które to epitety?

- a) kwiaty uśmiechały się b) kamienie ruszyły się c) ciekawa książka d) ciekący kran e) Biada jego złej duszy

9. Jakich środków stylistycznych użyto w poniższym wierszu: pytania retoryczne, anafory, czy zdrobnienia?

*„jak powój co pragnie się wić,
jak zieleń rozchukana w maju,
jak woda, co brzegi nwie,*

*jak jaskółki, co w niebie śmigają
po dwie” (W. BRONIEWSKI, Anonim)*

W czwartym wersie autor przeniósł część zdania do innego wersu, a więc zastosował:

10. Zaznacz prawdziwe zdania.

- a) głodny jak wilk, czerwony jak cegła - to epitety
- b) gorący lód, ciemna jaskinia - to oksymoron
- c) „To za mało! Za mało! Za mało! Twoje słowa tumanią i kłamią! - to wykrzyknienie